

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A Magyar Párt ereje

Az egyik temesvári lap a Magyar Párt temesvári tagozatának erejéről ír. A cikk nem annyira azt akarja megmondani, hogy a Magyar Párt erős, mint inkább azt, hogy gyenge. És megírja a cikkben, hogy a Magyar Párt nem járt el annak érdekében, hogy a temesvári piarista gimnázium ismét magyarra legyen és nem foglalt állást a színház kérdésében egy bizonyos színigazgató mellett, akit ugyan névszerint nem említ meg, de sorai között rácéloz.

A Magyar Párt vezetőségénél érdeklődtünk: mi a válasza erre a támadásra. Kijelentették, hogy a Magyar Párt igenis eljár a piarista gimnázium dolgában. Bukarestben a magyar képviselők a svábokkal együtt érintkezést kerestek ebben az ügyben a kormánnyal, a helyi vezetőség pedig — tekintettel arra, hogy a piaristák iskolájukat a csanádegyházmegyei fenntartás alá helyezték — tárgyalt Pacha apostoli kormányzóval és Brach József dr. piarista igazgatóval is. Ami a színházkérdésben az idézett nagyváradi példát illeti, tévedés van a dologban. A nagyváradi Magyar Párt nem foglalkozott a színház kérdésével. Ebben Nagyvárad város tanácsa a maga belátásából hozta meg a döntést Parlagi javára. A Magyar Párt más városokban sem képviselt magát egyetlen színigazgató mellett. És ez volt a központ álláspontja is. Felesleges ezt Temesvárott is megtennie. Különben is a Magyar Párt temesvári tagozata elé a minap nem azt a javaslatot terjesztették, hogy válasszon az öt pályázó magyar színigazgató közül, hanem rá akarták venni, hogy a többiek művészi és anyagi garanciájának bírálása nélkül egyetlen jelölt mellett foglaljon állást. És érdekes, éppen azt a jelöltet ajánlották, amely mellett laptársunk napról-napra kiáll a mezőnyre. Emlékeztetjük laptársunkat, hogy ugyanattól az igazgatótól a múlt évben megvonták a koncessziót. Laptársunk akkoriban nem írt mellette. A Magyar Párt erejéről nem szabad gúnyosan írni. Ezzel a módszerrel nem lehet majd rávenni, hogy a színházkérdésben olyan álláspontot foglaljon el, aminőt a cikkíró szeretne. A Magyar Párt erejét az a sok siker mutatja, melyet a magyarság érdekében gazdasági és kulturális téren már eddig elért és az a buzgóság, melyet ennek a nélnak az érdekében változatlanul kifejt.

Nem lesz magyar tagozat a temesvári piaristagimnáziumban és a zárdákban

Bukarest, augusztus 15.

A temesvári piaristagimnázium, — a piaristarend római fővezetőségének hozzájárulásával — valamint a temesvári női zárdaiskolák a csanádi egyházmegye fenntartása alá tartoznak. A magániskoláról szóló törvény tizenötödik szakasza értelmében ezek felekezeti iskoláknak tekintendők, amelyeknek tannyelvét a fentartó határozza meg. A temesvári magyarság és svábság vezetői ennek alapján a közoktatásügyi miniszternél ennek az elvnek

az elismerését akarták kieszközölni. Petrovici miniszter — miként értesülünk — most döntött ebben az ügyben és pedig kedvezőtlenül. Amennyiben ez a hír valóban bizonyul, úgy sem a piarista gimnáziumban, sem a zárdai leányiskolákban nem lehetnek magyar és német tagozatok. Ez nagy csapás volna nemcsak Temesvár, hanem az egész Bánság kisebbségi tanulóira, akik nem járhatnának olyan középiskolákba, amelyekben a tanítás anyanyelvükön folyik.

A villamoson szívszélhűdést kapott amikor értesült a csepeli nagy robbanásról

Budapest, augusztus 14.

A csepelszigeti nagy lőporrobbanás foglalkoztatja még mindig a közvéleményt. Kiderült, hogy a detonáció alkalmával a rettenetes erejű légnyomás következtében három ór megne-mult. Andor György, Büchler István és Király Vince a három ór, aki elvesztette beszélőképességét, Andor György tegnapra már ismét tudott beszélni és ekkor elmondotta, hogy a lőporraktárnak háttal állott és utasítása értelmében a Duna felé figyelt.

Abból az irányból semmi gyanusát nem vett észre. A robbanásról mindössze annyit tud, hogy

lövődözést hallott

és amikor visszafordult óriási tüzet látott. Rettenetes dördülés következett erre és ő füllesztő nyomást érzett a mellén, nem kapott levegőt és elájult. Különösen fontosnak ígérkezik a másik örnek, Büchler Istvánnak a vallomása, aki a vészjeleket adta, de aki még mindig nem nyerte vissza beszélőképességét.

Nincsen egyáltalában tisztázva még, hogy gondatlanság, arra sétálók cigarettája, a haláskunyhók pernyéi,

bűnös szándékosság, vagy öngyulladás okozta-e a katasztrófát. Tegnapra már

egy halott

áldozata is lett a katasztrófának. Gretez Károly tisztviselő, aki a csepeli lőszergyárban osztályvezető, a robbanás híre megölte. Amikor tegnap reggel a villamoson munkahelyére sietett, értesült a robbanásról és így kiáltott fel:

— Ur Isten! Hiszen akkor mindenki halott.

A következő pillanatban szívéhez kapott és holtan terült el a villamos padozatán, szívszélhűdés ölte meg. Megállapítást nyert, hogy a katasztrófának

kétszázán

szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. A robbanás okozta kár husz millió koronára tehető.

A robbanás áldozatairól szóló jelentések egyike arról vél tudni, hogy buszonégy rendőrlégeny, akik őrszolgálatot teljesítettek a lőszerraktár előtt, életüket veszítették a katasztrófa következtében. A gyár kintjában a szerencsétlenség pillanatában nagy számban voltak tisztviselők és mun-

kások és mivel a kantine összeomlott, nincsen kizárva, hogy a romok alatt is van halott. A sebesültek között többnek a szemét sértették meg az üveg-szilánkok és ezek megvakulhatnak. Vass miniszterelnökhelyettes kijelentette, hogy a kormány nagyszabású segélyakciót kezdeményez a szerencsétlenül jártak segélyezésére.

Reklámbankóval fizetett

a lakásadónőjének egy volt rendőrtiszt

Temesvár, augusztus 15.

Schwarz Paula józsefvárosi lakosnő feljelentést tett az ügyészségen Suciú Tiberiu volt rendőrkormányzó ellen. Suciú Tiberiu az özvegyasszonytól hónapos szabóti bérélt, amelynek bérével adós maradt. Mikor az asszony Suciútól, akit különböző szabálytalanságok miatt a temesvári rendőrség kötelekéből elbocsátottak, erőlyesen követelni kezdte nyolcszázötven leinyi tartozását, Suciú ezer leies bankjeggyel fizetett és visszakapott százötven leit, aztán fogta holmiját és a lakásból távozott. A lakásadónő csak másnap vette észre, hogy ezer leies bankjegy helyett tulajdonképpen egy reklámbankót kapott, amelyre még rá is fizetett. Suciú Tiberiu, aki jelenleg Orsován van, tagadja, hogy rossz pénzt adott volna Schwarznének. Radulescu ügyész tovább folytatja a nyomozást.

Vesztett kutya harapta

de nem akarták a Pasteurbe szállítani

Temesvár, augusztus 15.

A Bessenyei-telepen Orosecz János kutya, amelyen már napok óta a veszttség jelei mutatkoztak, megharapta Erndt Vilmos tizenhárom esztendőskorú fiút. A kutya fogai mélyen hatoltak be a fiú bokaírájába és azon a húst valóssággal föltépték. Orosecz János a vesztett kutyát még aznap agyonverte. A megmárt fiú anyja elment a kisodai előjáróságához, jelentette az esetet és kérte, hogy fiát küldjék el sürgősen Kolozsvárra a Pasteur-intézetbe. Az előjáróság az válaszolt, nincsen pénzük, hogy valakit Kolozsvárra utaztassanak. Azt a tanácsot adták neki, hogy menjen a saját pénzén és aztán perelje be a kutya tulajdonosát. A szegény asszony erre elment a csendőrségre és hivatkozott a törvényre, hogy a vesztett kutya által megmárt embereket ingyen szokták a Pasteur-intézetbe küldeni. A csendőrségen azt válaszolták neki, hogy azt most már nem lehet megállapítani, hogy a kutya vesztett volt-e, mert az állatot agyonütötték. A kétségbeesett anya végül is jó szomszédoktól kért kölcsön pénzt és úgy vitte el fiát a kolozsvári intézetbe. Ajánljuk ezt az ügyet Beján Kornél dr. szubprefektus figyelmébe annál is inkább, mert a lebungozott kutya más kutyákat, azonkívül egy disznót és egy kecskét is megharapott.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2'37'5, Párisban 16'50

Temesvári magánárfolyamok 1926 augusztus 15-én reggel

(A Sváb Központi Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett négy számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban, a harmadik bankjegyet pénzben, a negyedik áruban.

Angol font: 1070'00—1068'00—1060—1055, dollár: 219'75—219'25—219—218, dinár: 3'95—3'82—3'92—3'76, hollandi forint: 88'50—88'30—87'50—87'30, francia frank: 6'05—6'00—5'80—5'70, olasz lira: 7'28—7'25—7'20—7'10, cseh korona: 6'52—6'50—6'45—6'40, osztrák silling: 31'20—31'05—31—30'80, német márka: 52'60—52'40—52—51'50, magyar korona: 320—325—330—320, svájci frank: 42'65—42'55—42'50—42'20.

Terményárak:

Buza 820, árpa 500, rozs 525, zab 450, tengeri 560 métermázsánként feladóállomás.

Levél a szerkesztőhöz

Kedves szerkesztő ur, — Maga nevetni fog, mint régen, ha meghallja és látja e sorokból, hogy mégis csak Vichyben vagyok, a valódiban, az igaziban, nem Mikalaka és környékén, hanem Franciaország szívében, a l'Al-lier departementben, a francia termalfürdők királynőjénél — Vichyben. Már három nap előtt érkeztem meg, szerénységemhez illően — este és a gyönyörű parkkal övezett Casinóval szemben egy padon kényelmesen elhelyezkedve rögtön hozzáfogtam gondolkodni, vajjon az Ambassadeurs, Carlton, Royal vagy esetleg a Pavillon Sévigné-be szálljak-e meg. Nagy probléma ez most a főszezonban, amely itt uralkodik. Másnap reggelig tépelődtem, de nem tudtam magamat a végleges elhatározásra reászánni. Reggel aztán sorba jártam a „complet” táblás hoteleket, amikor végre az Internationalban kaptam egy még melegágyas szobát. De azért én mitsem vesztettem az elmúlt éjszakával, mert egyrészt nem mentem be a Casinóba, másrészt felejthetetlen marad e gyönyörű enyhe éjszaka illatos virágok és bokrok között, telve dalos madarak és szerelmes párok csicsérgésével, amik a sok megnyert fogadás kéjes érzületeivel párosulva gyönyörtelt álomba merítették, amelyből csak a reggeli sétálók ébresztettek fel. A fülemülék, rigók, pacsirták versenyt csattogtak, a Temesvárot majdnem feledésbe ment nap már ott pompázott a domb felett, amikor a fentjelzett szobakeresési turára elindultam. Nem feltétlen diszkreció alatt egy vallomást kell tennem szerkesztő urnak. Kisebbségi fogadást kötöttem több úrral, hogy idejövök és így e levélem kvázi bizonyító okmányként fog majd szerepelni. — Maga nevetni fog — a Lloydbiróság előtt.

A prospektusok fejen hirtetik, hogy az itteni források minden gyengeséget gyógyítanak. De éppen most hallom egy virágáros hölgytől, aki már negyven év óta üzi itt szakadatlanul mesterségét, hogy mindent gyógyítanak, csak egyet nem. Most képzeli el kedves szerkesztő ur, hogy mily furcsa helyzetben ülök itt a francia Karlsbadban, amikor én éppen — Maga nevetni fog — ezért az egyért jöttem ide. Hát most mit csináljak? A Mésdames — még nem mertem közzéadni. Kérem a szerkesztő ur, ne méltóztassék nevetni, honny soít, qui mal y pense, hiszen ez is csak forrás. Én csak a végére hagytam. Legközelebb úgy erről, valamint a kitünően ápolat arnyas sétányokról, pompás vidékekről és Vichy szunyogairól fogok majd referálni.

Anziksokat nem küldök. Bedäcker szerint ez már nem divat. A szerkesztő urnak mindenkor irni kész hiva Jean D'or.

A levél hitelül
Dr. Durus.

Az életmentő

Iria: Löre Wyné

Baátor Győző, a fiatal táncosnő sétára indult. A kora tavaszi üde napsugár kicsalta őt is a vásárnapot ünneplő városba. Könnyed eleganciával, szinte táncoló léptekkel haladt, melyhez az ütemet a Tavasz által megfogalmazott szíve kalimpálása szolgáltatta. Így rőtta az utcát, midőn néhány lépéssel maga előtt megpillantotta őt, aki érzelmevilága állandó lakója, akiért minden csepp vére vágyódott s akinek láttára megmozdult bensejében az ifjú táncosnő minden szentimentalizmusa.

Az idény utolsó bálján ösmerkedett meg vele. Most nagy örömmel sietett utána, hogy elérje.

— Kezeit csókolom Klára, — köszönt elébe vágva.

— Jó napot Győző — válaszolt kedves hangon a leány, mire a tanár szívbillentőül egyszerre simmitakusnak beillő gyorsasággal kezdte kölni.

A temesvári piarista gimnázium jubilál

A kétszázéves bánsági szerzetesi tanítás — Az első temesvári plébániatemplom — Hatósági támogatás nélkül...

Az első magyar prédikáció Temesvárott

Temesvár, augusztus 15.

A kegyes tanítórendiek temesvári társháza és főgimnáziuma ritka évfordulót ünnepel. Kétszáz esztendeje az idén, hogy a temesvári főgimnázium alapját megvetették és azóta ez a kegyes Alma Mater több ezer tanulóval nevelt az életre.

A temesvári középiskolák alapjait és eredetét Arad megyének Szentanna nevű községében kell keresnünk, ahol a híres Bibics-család utolsó férifisarlakója: Bibics Jakab a tizenharmadik század közepén alapítványt tett a kegyesrendiek számára, hogy tanítsák a zsenge ifjúságot és a valláserkölcös életre vezessék a falu és vidék lakóit. A kegyes tanítórendiek temesvári társházának és főgimnáziumának alapjait egy huszonöt viskóból álló faluban vetették meg, minden állami vagy kormányhatósági

támogatás nélkül.

A falunak elhagyatott nevtelen lakói különböző nemzetiségűek és vallásuk volt, akiket a kegyesrend tanítói valláserkölcös nevelésben részesítettek.

Az alapító Bibics Jakab 1750. november tizedikén, az akkor Makón székelő Engel Antal gróf csanádi püspöknek bejelentette, hogy a kegyesrend tartományi főnökének alapítólevelet adott át, amelyben többek között kötelezi magát, hogy „15.000 rajnai forint után hat százalékot fizet ő, halála után pedig neje és az örökösök, amíg a rend existál. Ennek biztosítására minden ingó és ingatlan javaikat leköltik...”

A kegyesrendiek Szentannáról Temesvárra való áthelyezésének első nyomait — a rendház feljegyzése szerint — 1786-ban találjuk, amikor a temesvári gróf, (comes) hogy valamit tenni látszassék, (ut aliqid agere videtur) a kérdést felvetette, azonban az ügy keresztülvitele elmaradt. A rendházat ezután 1788. július 31-én kelt rendelettel

Szentannáról Temesvárra

helyezték át. A szentannai ingatlan javaik fejében kapták Temesvárott a szentferenci zárdát, amely szűk és nyirkos szobáival sem lakásnak, sem pedig iskolának nem igen felelt meg.

A ferencendi atyák Temesvárott már 1552 előtt bírtak a váron kívül északra a Nagypalánkon egy nagy zárdát és lelkeséggel foglalkoztak. A török iga lerázása után 1716-ban tették át a várba lakásukat és egy török mecset helyén, közel a Jenő herceg kapuhoz, a mai városháza mellett, te-

lepettek le. Itt rövid idő alatt zárdát és templomot építettek. A hívőknek adományai, segítsége és főleg az akkori várparancsnoknak hathatós közreműködése mellett a templom a házzal együtt tizenhat hónap alatt teljes fényében felállították. Maga a megyés püspök, Falkenstein Béla báró tette le az alapkövet és szentelte is fel 1736. december 8-án a templomot Nepomuki Szent János tiszteletére. A ferencendiek ezen hátramaradt épületébe jöttek be a piaristák, amely már akkor is semmiképpen sem volt arra szánva, hogy a piaristák iskoláikkal együtt abban állandóan megmaradjanak.

Hosszu évek után

jöttek csak minden állami és városi támogatás nélkül mai díszes otthonukba, amely egyedül csak a rend tulajdonát képezi.

A piaristák temesvári beköltözése előtt már nyomát találjuk a mai gimnázium eredetének, amely 1726-ban nyílt meg a jezsuiták vezetése alatt és ezért ünnepelheti a temesvári főgimnázium az idén fennállásának kétszázéves fordulóját.

A 164 évig tartott török uralom után a város lakossága azzal a kérelemmel fordult Méréy Ferenc várparancsnokhoz, hogy a török imaházat, amely a mai Szentgyörgy-téren, a régi szemináriumi templom helyén állt, plébániatemplomnak engedje át. A kérelem teljesült és 1717-ben VI. Károly császár a jezsuiták — négy áldozár és egy fráter — számára alapítványt tett és templomul a jelzett török imaházat nyerték. Addig is a ferencendiek templomát használták a jezsuiták is, mert a nekik adományozott mecset még raktár volt. Végre kitarították a jezsuiták számára a templomot és 1718. április hetedikén a tartományi igazgatóság, a katonaság és nagyszámú hívők jelenlétében megáldották azt a helyiséget, ahol 1552. előtt a temesvári

első plébániatemplom

állott. A templomot Mária Serena-nak nevezték el, mert az ostrom alatt mindig derült idő kedvezett a keresztény katonáknak.

Csakhamar új virágzásnak indult Temesvárott a valláserkölcös élet is, megalakult a tiszta erkölcsök ápolását gyakorló Nepomuki Szent János társulata, buzgó ápolót nyert az iskola is. Temesvár visszahódításának tizedik évében a jezsuiták három osztályból álló gimnáziumot nyitottak meg és így 1726-ban, kétszáz év előtt, Mis-

seni Péter jezsuita főnök és tanár vezetése mellett a hosszantartó szellemi tespedés után felujult a tudományok iskolai művelése. Az először beiratkozott tanulók száma huszonöt volt.

Temesvárott hamarosan annyira megsaporodtak a magyarok, hogy 1730-ban egy Humyadi nevű jezsuita már magyar szentbeszédet tartott, a jezsuiták pedig hozzáfogtak az új missióháznak az építéséhez, amely a régi szemináriumi templom mellett állott. A jezsuiták rendházában volt egy Halberstein Ágoston nevű híres mennyiségtan- és természettan tanár is, aki a katonatisztekot oktatta a had- és vízüépítészetre. A tisztek a jezsuita páter tervei szerint a posványos vizeket csatornákkal a Bega és Temes folyókba vezették és Temesvárnak csaknem bevehetetlen erőit is

terveztek és építették.

A jezsuita társaság feloszlása nagy rázkódtatást idézett elő a temesvári iskolákban is. A tanulók évről-évre fogytak úgy, hogy 1778-ban már csak tizenhárom tanulója volt az intézetnek. Ezzel megszűnik a jezsuiták híres évkönyvének vezetése is és Temesvárott a középoktatásnak egy évtizeden á semmi nyomára nem akadunk.

A piaristákat 1790. évben már Temesvárott találjuk: Szomy István rektor és direktor, Szücs István Borzaty Ádám, Endrődy János, Simoncsics Ince és Gida István tanárok azonnal munkához láttak és folytatták a Szentannán elhagyott tanítást. Új városban, nagy városban, Temesvárott csak a jelen meg a jövő volt a piaristák előtt. Az emlekezet a multon épül. Ez adja meg a boldogságot a földön az embernek. A iskola hívó szava hamar adott erőt a szép hivatásnak, nevelésnek, oktatásnak és

nem engedte meg,

hogy a hervadás nehéz baja szállja meg a messze földre áttett gimnáziumnak gyökereit... Virágzott a fa nem mesen és szépen, Vallás- és nemzeti ségi különbség nélkül évszázadok óta hajlékot adott sokezer diáknak a piaristák temesvári Alma Materje. Hajtott lombokat, messze árnyékosokat, érlelt gyümölcsöt, amelynek édes ízét üdítőn és kedvesen a mult emlékeivel ma és reméljük, még sokáig élvezni fogjuk.

Osztie Andor.

Együtt sétáltak a hid felé, amely a főutat a folyón keresztül összeköti a sétánnyal. Baátor Győző kihasználva a kedvező alkalmat, igyekezett Klárát meggyőzni arról a mérhetetlen szerelemről, amit iránta érez.

A leány ajklebiggyesztve hallgatta a szerelmes tanár ömlengéseit s egyáltalán nem tetszett neki, hogy ezt a szép délelőttjét így elrontja.

Közben felérték a hidra.

Itt nagy csődület fogadta őket.

— Mi történt? — érdeklődött Klára lovagja.

— Felborult egy kis lélekvesztő és benne ülő fiatalember beest a vízbe, — felelt a mellette álló kövér ur kezeit dörzsölve.

Most helyet szorítottak maguknak a körülát, ahonnan benéztek a megáradt folyóba.

Baátor Győző, a táncosnő, ekkor látta a felborult csónak mellett fuldoklót, kinek nem sietett senki a segítségére. Különös vágy fogta el, megmutatni Klárának, hogy ő nem oly átlagember mint a többi, hanem ő ha

kell, emberéletét a sajátját is, kockára teszi. Elhatározta ennek az embernek a megmentését. Odaszólt tehát a leánynak:

— Ezt az embert meg fogom menteni.

Klára elsápadt és idegesen megszorította kezét. A tanár azt hitte, őt félti s boldogan, győzelemittasan rohant le a partra, hogy a fuldokló után ugorjon.

Pedig nem ő volt az ijedtség okozója. Klára észrevette a felborult ladikon saját nevét, amellyel titkos jegyese nevezte el azt. És a fiatalemberben szerelmesére ismert.

Az életmentő jelölt közben kabátját levette, cipőjét lerugta és beguggott a folyóba. A tömeg visszafójtott lélegzettel várta a fejleményeket, figyelve az árral nehezen küzdő embert, aki lassan a már-már alámerülni készülő szerencsétlenhez ért. Megkapta a tömeg üdvörlésébe belevesző sikoly közben a fuldokló haját s megindult vele a part felé.

Izgalmas percek voltak ezek. Az ör-

vénylő vízben csak lassan tudott egy egy karcapással előre jutni, fejle erejét befektette a küzdelembe, melyből mégis csak ő került ki győztesen partra vonszolvva az idegent.

Leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a tömeg.

De ő Klára dicséretét várta. És Klára jött. Leszaladt a partra a két ember felé. Az életmentő látta a felhevült leányt s abban a hiszemben, hogy őt akarja üdvözölni, boldogan feléj sietett.

De Klára egyenesen az aléltóságó mármagához tért fihoz futott s nem törődve az emberekkel, jegyese karjaiba borult.

— Feri, — suttogta magánkivül. — Klára édes — szólt amaz csökb fojtva népszát.

S a válsapolt. Baátor Győző — szegény — aki ott állott csuromvizesen, elkésredetter felsőhajtott:

— Ó, én számár. És látva, hogy ő itt fölösleges har madik, beült egy arra haladó konflis ba s hazafelé indult.

Szörnyü bűnét megírta levélben

Csendes külvárosi tragédia, amelyben bűnös ösztönök kerekednek felül egy fiatal suhancban, aki anyává teszi hugát

A vérfertőző tiu öngyilkos lett

Budapest, augusztus 15.

Külvárosi iparosfamilia. Az apa — öreg ember — munkába jár. Az anya sines otthon estig, mos valahol, bent a városban. Egy szoba, egy konyha, ez a család lakása. A család: a szülőké és az öt gyermeké. Öt gyermek: négy fiu, a legidősebb tizenkilenc éves. Az ötödik lány, most tölti be a tizennegyedik esztendejét.

Nappal a szobában és a konyhában a kis tizenéves leány az ur. Takarít, főz, felügyel mindenre, felügyel az iskolástevéreire, kész étellel várja a munkából hazatérő szüleit és bátyját.

Egyetlen ablaku kis szoba. Két régen vásárolt ágy, divány, — itt alszik két fiu — rozoga vaságy, még egy szalon, az egész szoba csupa fekvőhelyekből áll. Az asztalt kitétték a konyhába, mert már nem fért el itt. A legnagyobb fiu magas, vállas kamasz. Erőszakos és vad...

Kancsal szeme volt ennek a nagy fiúnak, tulhosszu keze, a szája vörös volt és duzzadt. Barátja sem volt, senki sem szerette. A fiutestvérei sem, akiket mindig ütött-vert, akik menekültek előle. Csak a kislány vonzódott legnagyobb bátyjához, aki erős volt és szombatontként savanyu cukorral lepte meg és „befizetett” számára vasárnap délutánoként a külvárosi moziba...

Téglagyárban dolgozott a tizenkilencéves fiu. Egy napon szerencsétlenség történt a gyárban. Állványt állítottak fel az előző napon, egész nap dolgoztak rajta, másnap összedült. A tizenkilencéves fiu is ott dolgozott az állvány alatt, ő járt a legszerencsétlenebbül. A lezuhanó deszka eltörte a lábát, felhorzsolta a combját, összevérezte az arcát. A törés meggyógyult, de a tizenkilencéves fiu hosszú ideig nem tudott dolgozni.

Otthon volt egész nap, heverészett a diványon, fújta a magasodort cigarettából a füstöt és nézte, hogy hogyan sűrög-forog, dolgozik a kis huga...

Ebben az időben volt, hogy az iparos odaszólt egy este a feleségéhez:

— De megnőtt, megtermett a Katica, nemsokára férjhez is kell mennie.

A felesége megcsóválta a fejét:

— Ugyan, tizenéves még...

A kislány, mint mindig, ha róla volt szó, kifutott a szobából.

Az apjának most már mindig ez járt a fejében, a lánynak férjhez kell menni. Többször is előhozta esténként ezt a témát. A jövőt festegette sajnálkozva persze, hogy elmegy nemsokára a kis családgondozó, hogy fogják nélkülözni, igazán nem is tudja mihez fognak kezdeni.

A kislány már nem is ment ki a szobából. Ránézni nem mert az apjára, de figyelt, hogy egyetlen szót se vesztessen el.

— Hát férjhez fogsz menni, ugye, lányom? — az iparos megsimogatta a lányát.

A kislány felvetette a fejét:

— Nem!

Az iparos nevetett:

— Nem-e...

A legközelebb, mikor újból megkérdezte, a kis Katica sirva fakadt:

— Nem fogok én férjhez menni, ne is beszéljenek róla, meghalok én addig.

A kislány az anyjához menekült. A tizenkilencéves fiu ekkor felkelt az asztaltól és távozni készült. Az iparos utána szólt:

— Hová?

A fiu sápadt volt, a szája remegett. Nem felelt. Az apja megragadta a karját:

— Hová mégy, te, te...

A fiu kiszakította magát, az ajtót becsapta maga után.

Eltelt két hónap, egy este a kislány kint állt az ajtóban, az udvaron sötét volt, csak az egyik sarokban égett egy homályos petróleumlámpa. A kislány figyelt. A szomszédban beszélgettek. Két lakó, két „ténasszony”. Furesákat beszéltek:

— Én láttam őket a saját két szememmel, — az egyik asszony izgatott hangon mesélte ezt — nem voltak egy csöppet sem óvatosak. Szörnyü világot élünk...

Egy ilyen csöppesség, hiszen különben sem volna itt az ideje.

A másik asszony szörnyülködött:

— Jézus... Igazán... És a szülei, ők nem tudják, persze, nem tudják... Jaj, az az istentelen, hogy rávitte a lelke... És, és mi lesz... Mi lesz most... Rá fognak jönni...

A szóáradatba közbevetett a másik:

— Meglátja, ebből gyilkosság lesz...

Az apja megöli ezt a szörnyeteg... Vagy ha nem, hát lefogják... börtönbe kerül.

— Nem, — hangzott az ellenvetés — nem kerül az börtönbe. Hiszen nem épeszü... Az ilyenek nem bünteti a törvény...

A kislány, aki dermedten állt az ajtóban, remülten szaladt be a konyhába. Az ajtót is becsukta, a kulcsot kétszer ráfordította. Ettől a perctől kezdve nem lehetett szavát hallani. Már nem énekelt főzés közben, nem is takarított olyan szépen. Szórakozott

lett, elgondolkozott, néha felugrott az asztaltól és kiszaladt. Ha az apja dicsérte, hogy megerősödött, elhuzta a szája szélét és lassan kiment a konyhába, ahol az ágya állott.

Egy hónap múlva az iparos legnagyobb fia, a tizenkilencéves Feri, a téglagyárban egy beretvával elvágta a torkát. Kórházba került... Előtte való reggel, mielőtt munkába ment, a szomszédasszony beszélt vele. Negyed-óraig volt ott nála, azután visszament a saját lakásába és levelet írt a szüleinek.

Estére tudta meg az iparos és este olvasták az öngyilkos levelét.

Zavaros levelet írt az öngyilkos, amit alig értettek meg eleinte. Bűnről, szörnyü bűnről, amit elkövetett.

— Ő nem hibás, — hangzott a levél egyik passzusa — erre esküszöm és ezt elhihetik maguk nekem, mert én most már soha többé nem hazudhatok. Nem is tudja talán, hogy mi lehetett...

Hosszu törlések vannak azután a levélben.

— Én megbűnhődök, — írja tovább — de őt ne bántásák. Maguk is tudják, hogy csak én voltam a bűnös, ezt beláthatják. S mire volna jó, ha bántanák. Még belehalna, ezt pedig nem érdemli. Ha lehet, azt is mondhatják neki, hogy nem tudják, hová mentem, vidékre dolgozni, vagy azt is mondhatják, hogy becsuktak, nem miatta... Az a fő, hogy ne rémítsék meg, mert az igazán árt. Nekem pedig, ha lehet, bocsássanak meg, mert most már én is nagyon bánom, amit cselekedtem.

Két héttel ezelőtt az Anya- és Csecesemő-Otthonba szállították a kis Katicát. Itt várja be a szörnyüség végét, itt aztán gondoskodnak arról, hogy elfelejtessék valahogy a történeteket. Ápolják és megkísérlik, hogy visszadják a tisztességnek és az életnek a szerencsétlen gyermeket. B. B.

Én is voltam nyaralni...

Temesvár, augusztus 14.

Nyaraltam én is. Kissé gyengén, hol áztam, hol fáztam és ha történetesen nem augusztusban volnánk, mondhatnám azt is, hogy igen nyílt felünk volt. A strandnadrágonra nem volt szükségem, de a kalocsni hiányát komolyan éreztem. De azért mégis nyaraltam. A természeti szépségekben pompázó fenyvesvölgy varázsa az idén is magához csábított — hiába, nem tudok a csábításnak ellentálni — és egy reggel belevettem magam a vasuti kocsis egészen speciális illattól terhes belsejébe, ahonnan rövid megszakításoktól eltekintve, tíz órai óvatos kecmérgés után megérkeztem a romániai Meránba, Stájerlakra. Ennek a vidéknek a szépségeit újból és újból felfedezni nem kell, csak csodálni lehet. A városi füstös és poros levegőtől megcsömörlött tudom úgy kapcsolódni a felséges illatu fenyveslevegő után, mint a szárazra került csuka. Itt az ember a legcsudásabb hegyi panoráma keretében tényleg a levegőből

él meg. Ez már nem is levegő, aer, vagy ozónus lég, hanem áldás, egészség, életelixír. Errefelé az emberek talán örökké élnének, ha nem találják volna fel az orvostudományt.

Mindenfelé kedves régi ismerősök mosolyogtak. A tekintélyes megjelenésű és rettegett szerencsésű fürdődirektortól kezdve a cingár kis borbélyig, aki délelőtt borotvál, délután fotografál, mind örömmel fogadták ismét szeretetükbe. A bozovicsi cigányok gyöngye, a Kanesi Simon bandája még a távalyi nótámmal is kedveskedett. A kacér Évalak és a fenyvesekbe burkolt Erzsébet-villa tele tarka, vidám nyaralóközönséggel, amely nem keresi a nagy fürdőhelyek társadalmi maszlagját, a feltűnést és divatot, hanem megelégszik egy kis helyi plétykával, holmi romantikus idillek ártatlán kiszinezésével. És mindez ezer meg ezer sudár fenyő haragos zöldjének árnyékában és olyan levegőben, amelyből egy szippantás majdnem nagyobb élvezet, mint egy valódi egyiptomi ci-

garetta füstje. Erre a frivol hasonlatra akut nikotinmérgezőselem ragadt.

Van ennek az ősi egyszerűségben élő vidéknek egy egészen eredeti különlegessége, amely minden fontoskodó bürokratizmust alaposan megszegyenit. És ez a postai szolgálata. A szénakaszálás napjaiban egyszerűen sztrájkol a posta. Napokig nem hoznak levelet, újságot a nyaralótelepre, a községbe, mert a postamesterék lovai valamerre a szénát hordják be a hegyoldalról és ezért nem mehetnek le Aninára a postáért. És ha a türelmetlenkedő fürdővendég meg meri kérdezni a mérsékelt előzékenységű postás-kisasszonytól, miért nem jönnek a levelek, azt a furesa, de őszinte választ kapja: Heumachen! Hát nem kedves ez, fogesikorgatóan kedves?

Az idén megtörtént az, amire Stájerlakon évek óta nem esett példa: bőven, kétségbeejtően gazdagon volt víz. Az igaz, hogy nem alulról, a földből, hanem felülről, a fellegekből jött. Jött? Szakadt, zuhogott, záporozott, mintha a rádiótól megbomlott világűr a stájerlaki hegyek között sírta volna el minden könnyét. Valamelyik nap olyan ködre ébredtem, hogy az orromnál tovább nem láttam, pedig az én orrom nem kis distanciát jelent. Azon a napon a kalendáriumsínálók örökre elvesztették előttem a tekintélyüket. Az idén nem lehetett panasz, hogy nincsen Stájerlakon víz, nincsen forrás, nem lehet fürödni. A felhőszakadás egyszer az erdő szélén ért és mire beértem a Kurszalomba, egy ázott macska hozzám képest a száharai szárazságot képviselhetne volna. A konyhában a takaréktűzhely mellett száritgattam csuromviz éneket kívülről, míg belülről a forralt bor bizsergető melege adta vissza nyaralói kedélyem egyensúlyát. Egy pár tüzes leányszem nézése meg éppenséggel tákkasztóan forróvá perzselte az agyamat. Aztán jött a simmi, a cigány, a második forralt bor, a bolé, a nóta és reggelre újfent áztam, eláztam. Kint pedig zuhogott, a fenyők sirva hajladoztak egymásra és én csak azért is azt a dalt huzattam egy leeresztett függönyű ablak alatt:

Tudod-e milyen kár...

Gogo.

Önnek

ingyen

van izzólámpája,

hogyha ügyel a

védjegyre, mert az árammegtakarítás és hosszú élettartam folytán gyorsan megtérül az ára. Ovakodjék tehát az ismeretlen márkáktól! A „Tungsram” védjegy garanciája a minőségnek. Tetszetős forma, kellemes fény, mely nem kápráztat. Új szabaldalmak által védett világítófémszál.

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

é

Prém és szörmeáruink megérkeztek! Grossmann Sándor

Most olcsó árak és nagy választék!

Piața Traian

Érettségizett sipista és bandavezér

**A temesvári nagyvásáron hamis játékkal fosztogatta áldozatait —
Rablásoknak és betöréseknek volt az értelmi szerzője**

A tízéves találkozóából akart kiruházkodni

Temesvár, augusztus 15.

A temesvári rendőrbíróság detektívjei a mostani nyári vásár alkalmával a pályaudvarokon fokozott éberséggel figyeltek, mert a vásárra érkezők és vásárról elutazók tömegében a zsebmetészek előszeretettel szeretnek zsákmányolni. A józsefvárosi pályaudvaron észrevettek egy magas, toprongyos, tipikusan csavargó alakot, akit igazolásra szólítottak föl. Elmondta, hogy a neve Fekete Árpád, huszonnyolc esztendő, sem foglalkozása, sem pedig lakása nincsen.

A rongyos fiatalembert bekísérték az őrszobába, ahol megmozdították. Az egyik zsebében összegyűrt, szakadozott, piszkos iratot találtak. Mikor azt széttergették, látták, hogy kereskedelmi iskolai

érettségi bizonyítvány.

Fekete Árpád nevére szólott. A csavargó látta a csudálkozó tekinteteket és megadta a magyarázatot:

— Igenis, az érettségi bizonyítvány az enyém és én vagyok az a Fekete Árpád, aki tíz esztendő előtt a lippai kereskedelmi iskolában érettségizett.

Szünetet tartott, majd keserűen felnevetett:

— Kár, hogy nem volt pénzem és nem tudtam elmenni az ez év júniusában tartott tíz éves találkozóra. Volt iskolatársaim zsebeiből kiemelhettem volna annyi pénzt, hogy uriasan kiruházkodhattam volna.

A detektívek Fekete Árpád másik zsebében hat darab különböző

játékkártyát találtak.

Mikor megkérdezték, hogy mit csinál ezzel a hat kártyával, hiszen csak harminckét lapos játszmaival lehet játszani, fölnevetett megint:

— Hoznak kártyát a palik, akikkel leülök játszani, Nekem csak az a dolgom, hogy játék közben ezeket a megjelölt kártyákat a többi közé keverjem és biztos a nyereségem.

Tüzetesebb vizsgálódásnál kiderült, hogy ezek a kártyák gombostűszúrással vannak megjelölve. Elmondta Fekete Árpád, hogy ezekkel a kártyákkal a temesvári nagyvásáron a laickonyhában kártyázott és pár száz leit nyert vele. Jól élt és most még annyi pénze maradt, hogy Aradra utazzon. Százhusz leit elő is kotort, amely nadrágja alsó szarabán belül gombostűvel volt odaerősítve.

Azután elmondta

lezüllésének történetét.

Az érettségi vizsga után könyvelői állást kapott egy nagykereskedésben. Eleinte nem volt semmi baj, de később belekerült egy kártyatársaságba. Kártyázott és ivott. Sokszor késő ment az irodába. Ehhez járult még az, hogy kisebb összegű sikkasztott. Főnöke nem tett ellene feljelentést, de rögtön elbocsátotta. Pár hónap múlva kapott másik állást, de azt magától hagyta ott, mert már leszokott a munkáról. Közben ugyanis sipistákkal került össze, akik felismerték benne a tehetséges keverőt és kitanították a játékra. Nagy összegeket nyert össze, azonban kevés haszna volt az egészből, mert tanítómesterei mindig elszedték tőle a pénzt. Azért elhagyta őket és önállósította magát.

Lebujokba jár

és leginkább a vásárokat szereti felkeresni, ahol mindig összenyer annyit, amennyire szüksége van.

Fekete Árpád éppen befejezte elbocsátását, amikor a rendőrségi szobába lépett Groza Pál nándorhegyi csend-

őrőrmester. Alighogy meglátta Feketét, megörült.

— Remek véletlen, — mondotta, — itt van az én emberem.

Groza őrmester azután elmondta, hogy Nándorhegy tájékán három cigánycsalád több rablást és betörést követett el. A nyomozás során kiderült, hogy a cigányok egy magas, nem fajtájukbeli fiatalemberrel voltak sokszor láthatók. Valószínűleg, hogy ez a banda értelmi irányítója. A csendőrség kinyomozta azt is, hogy az illető fiatalember falusi korcsmákban

kártyázásra csábítja

az embereket és pénzüket rendszerint elnyeri. Fekete Árpád mindent tagadott, de aztán mégis beismerte, hogy tényleg járt Nándorhegyen és Faesádon is. Beismerte azt is, hogy több cigánnyal beszélgetett azon a vidéken, de azt nem vállalja, hogy rablásaikról és betöréseikről tudott volna. A rendőrség Fekete Árpádot kiadta Groza Pál csendőrmesternek, aki Nándorhegyre vitte, hogy az időközben elfogott cigányokkal szembesítse.

A barakkok öreg szegényei emberi hajlékot kapnak a város határában

Temesvár, augusztus 15.

Régi panasz volt hogy, Temesvár, a Bánságnak ez a gazdag metropóliisa nem gondoskodik szegény és elaggott, tehetetlen polgáraitól. Évtizedek óta szó volt róla ismételtelen, hogy a város szegényházat építsen, azonban a terv mindig szétfoszlott akár a délibáb. A város szegényeit úgy látták el, hogy elhelyezték azokat a külvárosokban más szegény embereknél, akiknek

a lázarak eltartásáért

havi minimális összeget fizettek. Egy-egy szobában nyolc-tíz-tizenkét ilyen városi szegény is össze volt zúfolva, az ellátásuk pedig hiányos volt, mert kosztadóik mégis csak keresni akartak rajtuk valamit. Mikor a forradalom jött és a gyárvárosi állomás közelében épült barakkórház felszabadult, az akkori kormánybiztosság javítani akart a város szegényeinek helyzetén és számukra a barakkórház több pavilonját rendezte be. Azóta ott vannak a szegények elhelyezve. Ez az elhelyezés sem megfelelő, mert ezek

a barakkok hidegek,

nedvesek. Éppen azért mind égetőbbé kezdett válni annak szükségessége, hogy a szegényház kérdése végre megoldást nyerjen.

Heim Ernő dr. gazdasági tanácsnok a tavasszal javaslatot tett a városnak, hogy a Buziási-út mellett, a volt Brück-pusztán levő gazdasági épületeket alakítsák át a város szegényeinek otthonává, az ott lakó fuvartelepi alkalmazottak részére pedig építsenek magán a fuvartelepen lakásokat. A tervet elfogadták és az építkezése kivételével a városi mérnökséget bízták meg. A terveket Suciú Adrián főmérnök készítette el és egyben átvette az építkezés vezetését. Temesvár város szegényháza végre

megfelelő elhelyezést

nyer. Az egész terület hét hold kiterjedésű és egészséges, pormentes, jó levegőjű helyen fekszik. A szegények elhelyezésére két külön nagy épület szolgál. A kettőben összesen kétszáz-kétszázötven szegényt lehet majd külön elhelyezni.

MOZI

A gyönyörű film

Az erdészleány

a főszerepekben Harry Liedtke és Lya Mara, melynek óriási sikere volt a belvárosi moziban, még egyszer lesz bemutatva és pedig:

Vasárnap, aug. 15-én, délelőtt 11 órakor

jeszállított helyárrakkal: 40, 30 és 20 lei. Teljes zenekar! Eredeti zene!

A mehalai Concordia moziban: Vasárnap, aug. 15, d. u. 4 és este 9-kor. Villamos közlekedés éjjel 12 óráig.

A gyorsforraló veszedelmes tüzet okozott

Bukaresi, augusztus 15.

Galauban tegnap az esti órákban nagy tűz pusztított. A Belgrad-Bukarest című borbélyműhelyben egy gyorsforraló lángba borította az üzletet és a tűz pillanatok alatt elharpodott. A ház, amelyben a borbélyműhely volt, teljesen lángba borult, majd átterjedt a tűz a szomszédos épületekre is. A tűzoltóság, amely nagy készséggel vonult ki, erős munka dacára sem tudott a tűznek ura lenni és a lángok egyre tovább terjedtek. Több ház kigyulladt és már az Angol királynő-szállodát is veszély fenyegette. Csak éjjelután három órakor sikerült a tüzet lokalizálni és a hatalmas szállodai épületet megmenteni. A kár sok millió lei.

Ég a központi fürdő és még sem esett benne kár

Temesvár, augusztus 15.

Tegnap délelőtt a városi tűzoltóság sikeres gyakorlatot rendezett Biste Leó főparancsnok és Varga Lőrinc parancsnok vezetésével. A feltevés az volt, hogy a Gyárvárosban levő Központi-fürdő ég. Három perc alatt valamennyi városrész tűzoltósága megkapta telefonon az értesítést és rövid időn belül három autóval, megfelelő fecskendővel, létrával és mentőszerszámokkal felszerelve, harminc tüzoltó a helyszínen volt. Tizenkét perein belül a legtávolabb levő józsefvárosi tűzoltóság is a helyszínen termelt. Az oltási gyakorlatot tizenöt percig folytatták és a tüzoltók igen ügyesen végezték a mentési próbákat, is. Macskaügyességgel kuszáltak fel kívülről a felső emeletekre és az ablakokon keresztül mentek a lakásokba, mert a gyakorlat feltételéhez tartozott az is, hogy a lakásokat a beszakadt lépcsőn már nem lehet megközelíteni. A tüzoltók az egész gyakorlat során igen derekasan és ügyesen viselkedtek.

Orth Temesvárott

mérkőzik a Hungária csapatban

Izgalmas mérkőzés színhelye lesz ma délután a Banatul-pálya, ahol az első magyar proficsapat, a Hungária kerül szembe a Kinizzivel. A magyar csapatban helyet foglal Orth, a nagyszerű futballfenomén, akinek szereplése egymagában is biztosítja a végsőkig felfokozott érdeklődést. Az MTK komplett csapata olyan magas klasszisu játékot ígér, amilyenben ritkán van alkalmunk gyönyörködni. A két csapat felállítása a következő: Hungária:

Remete

Mandl, Lenkey I.

Rebro, Orth, Kleber,

Braun, Tritz, Stoffian, Opatá, Lenkey II.

Kinizsi:

Ritter

Hoksáry, Steiner II.

Steiner I, Vogl, Teszler

Täazer, Matek, Wetzler, Zemler, Kilianovits

A bíró szerepét Morariu Teofil dr. látja el. A mérkőzés délután hat órakor veszi kezdetét. A Kinizsi minden erejével azon lesz, hogy a tavaly 4:1 arányu vereségét, amelyet az MTK csapatával szemben szenvedett, kiköszörölje.

Legujabb slágerek.

Siró violák

Böksi nagysád

Midnight's pleasures 1044

Mit ér az élet ha nincsen dohány.

Rálmán Andor legujabb dalai.

Kaphatók mindenütt.

1037

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2—52

Kiadóhivatal: 2—52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2—42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okmány-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

A Gyula

A neve már huszont esztendő óta. Nagyon kevesen tudják, hogy neve tulajdonképpen Hein Gyula. Foglalkozására nézve fodrász, de nem olyan közönséges fodrász, aminő sok száz van Temesvárott. A Gyula színházi fodrász. Mint síheder legényke került valamikor Krescsányi Ignác szintársulatához. A színigazgatók azóta többször változtak, de Gyula mindvégig megmaradt a színháznál leltári tárgynak. Beretválta a színészeket, csinálta a művészeknek és művésznőknek a különböző frizurákat, parókákat és közben hallgatta a próbákat, hallgatta az előadásokat és a bohémek között maga is valóságos bohém lett. Amde kritizálni is tudott. Ha valakinek a játéka megtetszett a Gyulának, azt megdicsérte, de kertelés nélkül megmondta azt is, ha valamely színész rossz volt a szerepében. Megtanulta az összes operettek és operák áriáit, de el tudta mondani a híresebb prózai darabok főszerepeit is. A Gyula sokszor kérte az egyes igazgatókat, hogy egyszer engedjék már őt is fellépni, azonban ezek csak kinevették. Hiába mondta, hogy Galetta Ferenc, a híres bonviván, mint színházi szabó kezdte a pályáját Krescsányi Nácinnál. Hátha ő belőle is nagy művész válnék! Mentől öregebb lett, annál keserűbben hatott rá, hogy nem engedték ambícióját érvényesülni. Csoda-e aztán, ha néha a borban keresett vigasztalást.

A Gyula tegnap este jubilált. Sajnos, ezt a szép évfordulót nem érthette meg a színháznál, amelyhez huszont év előtt odaszegődött. A Gyulának nem tetszett az utóbbi években a színház és azért otthagyta és beállott segédnek Todorov mesterhez. Tegnap este a jubileumkor kis vaedorát rendezett a lakásán, amelyre meghívta színházi barátait: a disztóket, a jegyszédőket, a kellékest. Vigan voltak és emlegették a régi időket.

Nagyboldogasszony napja. A római katolikus és görögkeleti egyházak ma ünneplik még Nagyboldogasszony napját. Délelőtt a templomokban nagymisék és prédikációk lesznek, délután pedig Mária-ájtatosságot tartanak.

A lakásrekvirálás megszüntetése érdekében. Kolozsvárról jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy memorandumot intéz a kormányhoz, amelyben követelik a lakásrekvirálások sürgős megszüntetését. A tanács indokolása szerint a háború szülte a rekvirálás kivételes intézkedését, amelynek most már semmi értelme sincsen, mert a viszonyok konszolidálódtak és a rekvirálás csak a polgárság békés nyugalmát zavarja.

A cégtáblákat ellenőrzik. A rendőrprefektúrához rendelet érkezett, amely arról intézkedik, hogy a cégtáblákat felül kell vizsgálni abból a szempontból, hogy a román szöveg nyelvtanilag és helyesírás tekintetében kifogástalan-e? Az ellenőrzést bizottság fogja végezni.

Vérfürdőt rendezett egy lengyel ezredes. Varsóból jelentik: Zolitorz ezredes öngyilkosságot követett el, de előbb revolverrel agyonlőtte Wierzbica Mária tisztviselőnőt és Platti Tibort, a varsói magyar követség volt alkalmazottját.

Főuri kastélyok termeiben hivatalok hosszú sora foglal helyet

Temesvár, augusztus 15.

A két év előtt Romániához csatolt gazdag bánsági nagyközségnek Zsombolyának, híressége volt évszázadokon keresztül a Csekonics-kastély. A falu közepén, szemben a templommal, ósrégi tölgyek árnyékában, gondosan ápolt kerti sétányok és pompázó virágágyak diszében emelkedik az ódon stílusban épült emeletes kastély, amely családi fészke volt a régi monarchia egyik leggazdagabb főuri családjának, a Csekonics grófoknak. Ha a bécsi és pesti zajos életben, udvari ünnepélyeken, szórakozásokban és mulatozásban kifáradtak a grófi család tagjai, akkor ebbe a csendes falusi kastélyba jöttek pihenni, ahonnan intézték a

mérhetetlen vagyoni értékű uradalmak kezelését. A háború után a Csekonics-földek java részét szintén kisajátították és így lassan-lassan elvesztette a kastély a tulajdonosokra nézve régi jelentőségét és értékét.

Ahonnai évek előtt még az ősi galériája tekintett le büszkén és mereven a százkaru esillárok fényében az utódokra, ahol óriási termek csendjében rága a szu a néhez fafaragásos ajtók tölgyét, ott rövidesen hangos és élénk élet csatog fel. A kastély jelenlegi tulajdonosa, Csekonics Endre gróf ugyanis hosszas tárgyalás után megegyezett Zsombolya község előljáróságával, amely

megveszi a kastélyt a parkkal együtt 6.250.000 leiért. Odaköltöznek majd a községi előljáróság, a főszolgabírói hivatal, a járásbíró, rendőrség, vámhiva-

A MAGYAR-JUGOSZLAV TARIFASZERZŐDÉS. Bukarestből jelentik: A magyar-jugoszláv tarifaszereződés kicserélése tegnap megtörtént.

Javítják a Bega zsilipeit. Román-szentmihályon javítják a Bega zsilipeit és emiatt a folyóból kiengedték a vizet. A Bega vizállása most olyan malacsony, mintha már hónapok óta nem esett volna az eső. A javítás egy-két napig tart és azután újra megtelik majd a Bega medre.

Bucsuünnep a Besseney-telepen. A Besseney-telepen lakó római katolikus hívek a templomalap javára augusztus 22-én a Plank-féle vendéglőben egész napon át tartó nagy bucsuünnepséget rendeznek. Beléptidij nincsen. Este táncmulatság lesz.

Vonatkisiklás tizenkét halálessettel. Münchenből jelentik: A személyvonat a langenbachi pályaudvar előtt hibás váltóállítást következtében kisiklott, több vagon felborult és tizenkét utas halálát lelte. Mintegy harmincan kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek.

Nyári sportmulatság. A Kadima S. E. ezidei nyári mulatságát a hó huszonkettedikén rendezi a Petőfi-ésárda helyiségeiben. Nagyszabású műsor és reggelig tartó tánc fogja a közönséget szórakoztatni.

Tartalékos tisztek jelentkezése. A hadkiegészítő parancsnokság felhívja mindazokat a volt osztrák-magyar hadseregbeli tartalékos tiszteket, akik eddig még nem jelentkeztek a román hadseregbe való inkadrálásra, sem pedig szemléken és sorozásokon nem jelentek meg és így katonai állapotuk tisztázatlan, hogy 1926. augusztus 21-ig okvetlenül jelentkezzenek irataikkal együtt a hadkiegészítő parancsnokságnál. Akik a jelentkezést elmulasztják, azok ellen a törvény és a katonai szabályzat értelmében fog-nak eljárni.

Matiné. A munkás Kultúregylet vasárnap, augusztus 15-én, délelőtt 10 órakor a Városi Színházban matiné-t rendez. Jegyek előre válthatók a munkás könyvkereskedésben.

tal, adóhivatal és egyéb közfunkciót teljesítő iroda. A község a szük-séges kilenc millió leit — hárommilliót igényelnek az átalakítások — olyképpen fogja előteremteni, hogy eladja a jelenlegi községházát, két másik községi épületet, továbbá a Dacia-szállót és a vasuti állomással szemben levő szállodát, amelyek szintén a község tulajdonát képezik. A grófi családnak a községgel létrejött szerződését az e hó tizenhatodikán megtartandó megyei nagytanács rendkívüli közgyűlése fogja megerősíteni.

Ugyanakkor szóba kerül egy másik egykori

főuri ingatlan megvásárlása is. A híres San Marco hercegi uradalomhoz tartozott valamikor Nagykomlós községben a tiz kisebb épület és kert, amelyet most egy társaságtól Temes megye óhaját megvásárolni. Ennek az ingatlanszerzésnek előzményéhez tartozik, hogy Temes megyében Nagykomlós székhellyel új főszolgabíróvá állítanak fel. Az újonnan létesítendő nagykomlói járáshoz tizenegy község fog tartozni, hét a zombolyai, három a szentmiklósi és egy a perjámosi járásból. Ennek az új főszolgabíróvá állítanak fel a többi járási hivatalnak helyiségeit a volt uradalmi épületekben helyezik el megfelelő átalakítás után. Terve van véve ezenfelül az egyik épületben **szanatórium** létesítése is. A hétfőn megtartandó megyegyűlés dönt afelett, hogy az említett ingatlanok milyen feltételek mellett mennek át Temes megye tulajdonába.

Ujabb komitácsi betörés. Belgrádból jelentik: Komitácsi bandák Belasznicza község környékén ismét betörték jugoszláv területre. A jugoszláv határőrség a komitácsikkal harena keveredett, amely egész napon át tartott. Két komitácsi és egy jugoszláv katona meghalt.

Egymásra uszítja a kutyákat. Glück Henrik, a belvárosi Arany csikó vendéglő esaposa, azzal szokott üres óráiban mulatni, hogy gazdájának farkaskutyáját más kutyákra uszítja. A farkaskutyát a minap ráuszította Zwirn Mórny kutyájára, melyet az a szó szoros értelmében széttépett. A rendőrbíró a barbár esapost két napi elzárásra és ezer lei pénzbüntetésre ítélte, azonkívül az eb gazdája ellen is megindította az eljárást, mert kutyáját szájkosár nélkül engedte az utcára.

VÉGET ÉR AZ ANGOL Bányászsztrájk. Lodonból jelentik: Nidland West kerület összes bányáiban a munkások hetven százaléka felvette a munkát. A bányászok elfogadták a napi nyolc órai munkaidőt és a munkaadók többi feltételeit is. A jövő héten minden valószínűség szerint mindenütt megkezdődik már a munka.

Rablógyilkos cigányokat fogtak el. A gyárvárosi rendőrség elfogta Rosta Béni, Mohácsi Gyula, Szabó György, Markovics Irma, Lakatos Emma, Mohácsi Róza és Kolompár Róza nagyváradi cigányokat, akiket gyilkosság, rablás és lopás miatt a nagyváradi rendőrség köröz. Kellő fedezet mellett elviszik valamennyit Nagyváradra.

Bickel Endre dr. orvos, belgyógyász, röntgenológus szabadságáról visszatért és Bulevardul Carol (Hunyadi-ut) 16a. szám alatti lakásán újból megkezdte rendeléseit.

„Ha egészségét meg akarja őrizni, leghelyesebben cselekszik, ha száját FARMODONT fogkrémmel és szájvízzel ápolja, miáltal megakadályozza a fertőző bacillusoknak a szervezetbe való jutását.”

BULGÁRIA MÉG NEM VÁLTSZOLT. Bukarestből jelentik: A külügyminiszteriumba tegnap dél ig nem érkezett meg Bulgária válasza az együttes román-jugoszláv-görög jegyzékre. Ugylátszik Bulgária olyan formulát keres, mely lehetővé teszi, hogy a három állammal való viszonyának elmérgesítése nélkül az ügyet a Népszövetség elé vigye.

Tettenért zsebtolvaj. Dragics Zsófia cigányasszonyt a piacon zsebtolvajlásban érték. A rendőrség letartóztatta.

Lelőtték az ablakon át. Nyiregyházáról jelentik: Csobai földbirtokos lakásába néhány nap előtt belétek az ablakon keresztül és a golyó Csobait olyan szerencsétlenül találta, hogy tegnap meghalt. A csendőrség a gyilkos merénylet gyanúja alatt letartóztatta B e g r e Albert tizenkilencéves cipészsegédet.

A józsefvárosi önkéntes tűzoltóság választmánya Petcu George ipartestületi titkárt másodtitkárává választotta.

Zsolye örül
HOGY KÉSZÜLEKET
NALUNK VETTE!
Electon-Rádión
SZENTGYÖRGY TÉR

Rendőrbírói ítéletek. A rendőrbírósnág Schneider Smaria öszrest, aki ócska ruhákat fertőtlenítés nélkül adott el, ezer, Weismüller József soffört sebes hajtásért ezer, Magda Aurélia kofát tiltott piaci elővásárlásért ötszáz, Józsa Márton bérkocsist, amiért kocsijával felhajtotta a járdára, háromszáz, Zimmermann Konrad nagyjésai autótulajdonost, aki a városban este lámpa nélkül haladt autójával, kétezer lei pénzbüntetésre ítélte.

BERAUTÓK precíz javítóműhelye, autók garagirozása, éjjeli szolgálat. Autóorient-garage, Bem-utca. Telefon 14—93, 23—24. Autók eladása és vétel.

Elfogott vasuti rablók. Megirtuk, hogy a Zsolna-oderbergi vonaton az utasokat kifosztották és egy férfit meggyilkoltak. A rendőrségnek sikerült a hat álarcos bandita közül háromt elfogni, egyt elmenekült, egyet pedig a csendőrség golyója terített le.

A filmfővétel, mely a mentők nyári mulatságán vasárnap, a hó 15-én, a strandon készülni fog, mindenesetre mint újítás üdvözölhető nálunk. Jól lehet a külföldön már régóta készülnek ilyen alkalmi filmfővételek, melyek reklámélokot szogálnak. Arra való figyelemmel, hogy a szóban forgó film nemcsak a helybeli moziban, hanem más városokban is fog bemutatásra kerülni, igen célszerű lenne, ha helybeli vezető szalonok és cégek egy néhány divatkreációt bemutattának, esetleg külön csoportképekhez jelentkeznék egy néhány társaságbeli hölgy. Jelentkezések elfogadtatnak a mentőállomáson szombatn estig.

Megölte a Röntgen-gép. Budapestről jelentik: A Stefánia gyermekkórházban Treuer Józsefné, egy budai parasztasszony halálos baleset áldozata lett. A szerencsétlen asszony kis gyermekét a Stefánia kórházban kezelte és ő is ott volt a beteg gyermek mellett. Az asszony tegnap véletlenül hozzányult a Röntgen-géphez, amely avomban megölte. Hét gyermek maradt utána árván.

Használjon nappal Marguerite krémet, éjjel Minerva pomádét és bőre bársony üde, harmatos lesz. Belváros, Sotirescu gyógytár.

Kórházi esték

Első este: Az éjjeli ápoló

Grabmann Ferdinándot valami utcsarokról szedték fel egy ködös estén és eszméletlenül hozták a mizerikordianusok kórházába, hol heteken át lebegett élet és halál között. Fölépülése után is sokáig nagyon gyenge volt, lézengett mint az őszi légy. A hatalmas kiterjedésű park magas koronájú tölgyei alatt egy kőpadon gubbasztott legszívesebben, bágyadtan élvezve a napfény és árnyék változó játékát. Midőn ereje némileg visszatért, állandóan ott csoszogott a bolthajtásos folyosók hűs kockáin, érdeklődéssel és áhitattal szemlélve mindent, ami a kórházban történik. Hogy ki volt, senki sem tudta, senki sem kuttatta, multját mélyes homály fedte. Ismerős nem látogatta, rokon sohasem kereste, levél nem érte, elárult volt és elkallódott, mint egy cimlapját vesztett kölesönkönyvtári könyv, melyet már visszakeresni is elfeledtek.

De azért szerették itt szelid, készséges lényét, papok, orvosok, ápolók mind a kezére jártak s egyik hónapról a másikra ott tartották a kórházban. Annakra megszokták, hogy midőn a rejtélyes férfi egyszer váratlanul két napra kicsavargott a városba, mindenkinek feltűnt távolléte. Nyugtalanító fejtegetések között várták visszatérését s úgy megőrültek érkezésének, mint a megtért báránynak. A derék Ferdinánd minél egészségesebb lett, annál jobban rajongott a kórházért. A kórház az ő számára valami csodálatos nagyszerűség lett, belső életének minden intim kis megnyilvánulásában változatos örömök forrása. Már a szaga is úgy meghatotta, mint a hívót a tömjénfüst. Élvezte, mint a parfümöt, a kokáin, az éter s a jód terjengő gőzét s műtétkor el nem mozdult a kötöző szoba tájáról, egy esetleg felé hulló parancsra várva. Ha posta jött, sietett megnézni, hogy nincs-e az orvos uraknak levél, ha vizsgálat volt, ő szaladgált a legidegesebben, hogy ragyog-e minden kiállás, mint az arany, ő győződött meg, hogy minden rendben van-e s éjszaka sem találva nyugtot, állandóan beöklöködött a betegszobákba, mint önkéntes inspekciós. Hogy mikor aludt, aludt-e egyáltalában, azt senki sem tudta. Ő volt a spiritusa, a lelke a kórháznak, ott lebegett mindenütt, mint a szellem a vizek fölött. Ferdinánd semmi volt és minden.

Nélkülözhetetlen lett s egy szép napon megbízták az éjjeli szolgálat ellenőrzésével. Ferdinánd öröme leirhatatlan volt. El perctől fogva hosszú fehér köpenyt öltött. Rezes orru lényén csendes méltóság ömlött el s ha esti utjára indult, gondterhesen ringatta fejét, mint a konziliárusok. A betegek nagyon szerették, jó volt hozzájuk, vigasztalta a szenvedőket, bátorította a műtétől ijedezőket, szeretetteljes figyelemmel takargatta a lábadozókat, mint a gondos kertész a serdülő palántát. Nem tett közöttük különbséget... de mégis... ha volt valami, mi figyelmét mindenkiféle lekötötte, úgy ezek a haldoklók voltak. Ilyenkor minden elmerült körötte, ami élt, csak őket látta. Leült az ágyuk szélére, ott virrasztott mellettük, istápolta és erősítette őket az első apostolok makaességával, ernyedetlenül, míg csak elszállt belőlük az öntudat. Azután az alázatos Ferdinánd felmagasodott, ékesszólása szárnyra kelt, mint messzi harangzúgás. A halálról beszélt, a legfőbb jóról, szindus képekkel, felvillámoló hasonlatokkal, ritka és rafinált szavak h'ors d'oeuvres-jével tálalva fel gondolatait, melyek elmulásba szédítettek, irigység könnyeit csalva az élők szemébe. Valósággal gusztust csinált a halálnak, okulásra méltó példát mutatott be az alkáltozóban s furcsa ember, kibontakozó nagyszerűsége dacára most már igen gyanús jóságával. Ugy ál-

lott ott az utolsó sóhajok rejtélyes partjain, mint egy rendületlenül várakozó révész, infernális bizománya mors imperatornak. Mikor aztán felgyulladt a sápadt gyertyaláng az ágy feje mögött, ott hagyott mindent, és sietett ész nélkül az irodába, ahogy lábai vitték feltelefonálva a temetkezési vállalatokat. Tett-vett, Anpézkedett, gondoskodott koporsóról, virágról, kárpitokról, mindenről, ami egy ilyen szomorú alkalommal elképzelhető, öt ember erélyével és tettekkészségével. Még a gyászjelentéseket is ő szövegezte meg, karsu granitoszlopot, felszálló galambot, vagy egymásba fonódó koszorukat rajzolva lehellet-szerű finomsággal, a biztos esztétikusokkal odavetett fekete keret középebe.

Az idők multak s jóságos szolgálatainak ő maga sem látta kárát. Bőséges borralalokban volt része s megtollasodott. Elelmódjában, külsejében végleg megváltozott. Ha szabadnapos volt, eltűnt a fehér köpeny s az alázatos Ferdinánd helyét egy méltóságos külsejű, de azért mégis végtelenül szeretetreméltó világfi foglalta el. Szobája lassan-lassan olyan lett, mint egy nagyon előkelő zsidóárns bolt.

Ezüst sétatálcák szarvasagancssal, bikafejjel, hasig kivágott fehér mellények, elképzeltetlenül magas dupla gallérok, csikos nadrágok everlasting cipők, kürtökálapok, hosszú, ünnepélyes fekete kabátok zsufolódtak benne butordarabokra odavetve, sarkokban tornyosodva. Ha Ferdinánd kísértelt a városba, határozottan Brummelszerű jelenség volt, meglevendett rézkarcra egy eltemetett eleganciának. Egyszerre volt vidám és gyászos, mint az említett Brummel, utolérhetetlen képviselője az angol melankolikus kornak. Elvonulása mindig eseménynyé magasodott. Ámuló konyhalegények és bámuló ápolónők szolgáltatták a diszkisérteket egész a kapuig, hol utolérhetetlen meghajlással emelte meg előttük kürtökálapját, mint az ünnepelet star, midőn a színész-bejárónál bucsut int kedves közönségének. Hiába, charmeur volt, férfiakat és nőket egyaránt szédítő nyájosság. Pókháló-vékony aranyláncát könnyed nemtörődomséggel táncoltatta mellényén, mint nábobok, kik unják kincseiket fitogtatni.

Hazatérve, elsőnek mindig az orvosok szobáit kereste, hol kopogás nélkül járt ki és be, hiszen korlátlan bizalmukát élvezte. Igaz, hogy nem is élt vissza kivételes helyzetével egy percre sem, mindig szigorúan betartotta a mértéket. Legvidámabb poharazás közben is sóbálványként merevedett mögöttük fehér ápolói köpenyében és keztyűben, utóbbiakkal főleg önmaga előtt igyekezve hangsúlyozni lényének alárendeltségét. De azért nem volt télen, megüresedett poharat szempillantás alatt megtöltött, tányért váltott és ugyanakkor tüzzel szolgált; ablakot nyitott, ajtót csukott, megtörölgetett egy leezett kalapot s közben rajongott az orvostudományért. Ha az urak a mesterségükről beszéltek, csupa szem és fül volt, a vízsla éberségével lesve, hogy mikor kerül már a sor a „szép esetekre“, melyek végeredményben legtöbbször az ő utcájába vezettek. A latin és görög műszavak számára nem okoztak gondot, fejében hordta ő már réges-régen ezt a kaballisztikus szótárt, melynek szavai sokféleségük dacára úgy hasonlítottak egymásra, mint egyik koporsósözög a másikra. Viták hevében mindig amellé állott, aki gazdagabb volt bennük. Különösen a nagytudásu, de pesszimista belgyógyászt szerette, ki egy-egy odavetett megjegyzésével csirájában fojtotta meg a legrosszabb javallatokat. „A kachexia kikerülhetetlen“, „ez trombozissra vezet“,

„egy apoplexia és azonnal vége“ szerette mondogatni. Ilyenkor látni kellett Ferdinándot. Szótlanul állott az ajtó mellett, de a fejével szaporán bólingatott, még a szemöldökével is helyeselt. Tekintete szeretettel és beszédesen simogatta a közbeszólót, mintha csak ezt mondta volna:

— Jól van, nagyon jól van. Ez az igazság. Nem is lehetne másképp. Te vagy az én fiam, kibem nekem kedvem telik.

Ilyen mozaikokból alakult ki Ferdinánd furcsa lényé, mely talán nem is volna különösen méltó a megírásra, ha nem követték volna még furcsább epizódok, melyek végeredményben egy egészen rendkívüli élményre vezettek.

Egy névnapon aszkéta léte dacára megivott néhány pohár bort az éppen ünnepelet belgyógyász egészségére. Természetes, az ital azonnal a fejébe szállott s csakhamar harsány hangon így szól a meglepett társasághoz:

— Jó kedvem van.

Izgett-mozgott, hahotázott s a bejárat előtt félretolta a butorokat. Mi lesz ebből? Semmi sem történt. Eltűnt. Biztosan elalmosodott és lefeküdt. Nem törődtek többet vele. A jó vacsora s a fogyasztott italok mámorella kellemes hangulatot teremtett. Szép asszonyokra, szerelmekre került a szó, majd eloltották a villanyt és teát főztek. A borszesz lángja titokzatosan játszadozott a kékes színű félhomályban. Egyszer csak nesztelenül nyílik az ajtó s ott áll Ferdinánd mosolyogva és alázatosan, mint mindig, — fehér lepedőben. Óvatosan lenyomta a kilincset, majd egyetlen szökéssel perdült a közepre és táncolni kezdett.

Tulajdonképpen nem is volt az tánc. Senki sem tudta volna megmondani, hogy mi lehetett, de az is biztos, hogy senki sem látott még furcsábbat, bizarrabbat, félelmetesebbet. A lepedő csak imbolygott a borszesz kékes reflexében, mint szélmalomszárnyak a ködben s közepén az arc konokul mosolygott, gyermekiesen, szeliden, tiszta kék tekintettel, rezes orral, mély ráncokkal, melyeket mintha vendégként festettek volna oda. Hirtelen mély esend lett. A lepedő repdesett, mintha szél cibálta volna, aztán az arc is sötétedni kezdett, a mosolygás vigyorba fulladt, az áll megnyult s az orr nyengén sápadt világság gyult ki. Rísus sardonicus, suttogta valamelyik. Klipp-klapp, koppantak most Ferdinánd vastagtalpu cipői s a lepedő megmozdult, mintha valami vitte volna a testtel együtt. Megindult, távolodott, majd baljósuluan közeledett feléjük. Mintha hívta volna őket valahová. Utóvégre is orvosok voltak, de ez már több volt, mint kellemetlen. Épp rá akartak szólni, de a jelenés már eltávolodott, az ajtó szájában feléjük fordulva — egy krétafehérré merevedett meduzaare.

Másnap mintha misem történt volna, Ferdinánd egykedvűen végezte dolgát. Nem emlékezett senki a történetekre, de figyelni kezdték, mit tesz, merre jár, nem valami ritka elmebaj futárja-e e danse macabre? Nem volt annak kutyabaja sem, virult mint a saláta eső után, még csakot is eresztett. De a társasága? Ez megint a javából volt. Egy kis korcsmában pompe funebre embereket látott vendégül rendszeresen, azután meg a halottbejelentő hivatal irnokának küldött egy gyönyörűen himzett mellényt ajándéka. Máskor megint két nagyon egyszerű külsejű embert hívott meg uzsonnára, kikerül később kiderült, hogy sirások voltak. Végül is egy kis zsebnaptárt vesztett el a folyosón, hol halottak nevei voltak feljegyezve, temetésük napjának és órájának pontos feltüntetésével. Nem kétséges, hogy Ferdinánd szenvedélyes temetésjáró volt s bőkezű barátkozásai

csak azt szolgálták, hogy számot tarthassa a halottakat.

De miért? Az utolsó napra volt kitéve elföldelése s egy orvos elhatározta, hogy utánajár dolognak. Másnap ott is volt elvegyüve a tömegben. Egyszerű részvét nélküli temetés volt, valami kiérdemesült számtanácsost temettek, se hozzátartozója, se barátja, csak néhány szomszéd, odavetődött szemlélő állta a temetést érdektelenül. A pap is monoton hangon mormolta az utolsó imát.

A koporsót leeresztették a sirba. Pillanatban egy magános alak rohamra elő a gödör szélére elbődülve mint párjavesztett oroszlán, nyomán egy felhördülő sóhajással, mint a hét gyermekes anyja, mikor utolsó maradt magzatát temeti. Ferdinánd volt. Szivettépoen zokogott, szeméiből mogyoronagyságu könnyek zápor hullott. Megrázó fájdalom dobált testét, mint magános bárkát hullám viharban, majd térdre esve fuldokló hangon hívta vissza a holtat a sirból. A hatás leirhatatlan volt. Egy szem nem maradt szárazon, az előbb még közönyös gyülekezet hangos zokogásba tört ki e leirhatatlan fájdalom láttán. Egyetlen érzés: az elmulás borzalmas gondolata lett urrá a lelkeket s a szegény senkifiat mindenki úgy megsiratta, mintha önmagát temette volna. Végre is két szolga karolt a ónszínű Ferdinándba s eltámogattá gyengéden a fájdalom semmivé tépet rongyát.

Öt perc múlva a villamosra kapaszzkodott föl, s vidáman mosolygott és ragyogott, mint aki szénsavas fűdőt vett.

— Hol járt Ferdinánd? Csak nem temetőben?

— De igen. Ma temették X. számtanácsost. Oly jó volt a balzsamos friss levegő.

— Ismerte őt?

— Bizony én nem ismertem, de jó, ha megbarátkozunk a halál gondolatával. Ugyis az ő utcájába kerülünk előbb-utóbb mindannyian. Ugy doktor ur? — szolt hamiskásan mosolyogva Ferdinánd invitáló mozdulatokkal lebegett meg gyászfátyol kalapját...

E kis irás az élet egy fantasztikus lelete. Rejtélyes körvonalai csak percekre bukkantak fel az ocean fenekéről, egy lélek örvényeiből, hol gyönyörű és titokzatosan finom virágok mögött megbujnak szörnyetegek is. A valóságot akartam hiven szolgálni ezért ne vegye senki se zokon, ha nem vallam végéről hiányzik a pointe, hangulatos befejezés. Az élet szeszély kiismerhetetlen, nem fejez be semmi csak kérdéseket ad föl. Kérdéseket melyekre nem tudjuk megadni még választ sem, mert ugyanakkor, mikor legmegnevetettebbek, egyszerre megrendítően tragikusak is.

Flaneur.

1057.

Vegyenek

mentősorsjegyeket

míg a készlet tart. A mentőállomás, Löblnél, a Loydsori trafikban és vasárnap a strandon.

Darabja csak 10 lei.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Kalandos Palkó utazásai

— A pórujárt rabszolgakereskedők —

Kalandos Palkó hallomásból és olaszanyaiából nagyon jól tudta, hogy Afrikában egyes arab törzsek azzal foglalkoznak, hogy a kezük ügyébe kerülő embereket eladják rabszolgáknak. Amerikában sok szercesent látott és megtudta, hogy ezeknek az őseit valamikor úgy fogdosták össze Afrikában, falvaiban és Amerikába vitték rabszolgáknak. Amerikában égen eltörölték a rabszolgaságot, a szercesenek is szabad emberek lettek, mert már beleszülettek a civilizációba, hát ott maradtak. Azért van tehát Amerikában ma is több millió szercesen még. A rabszolgakereskedők izzlete igen megcsappant, azonban lávaló mesterségüket mégis folytatják, mert Afrikában vannak egyes agyurak, akiknek udvarában sok rabszolga van, akikkel mindenféle cselédmunkát végezhetnek.

Mikor tehát Palkó megtudta, hogy ezek az arabok, bizony nem nagyon örült meg annak, hogy most már kerühet az elefánt hátáról. Különben is az olaszok jól emlékezhetnek rá, hogy Kalandos Palkó egyszer, amikor Kinában járt, már került rabszolgakereskedő kezébe és nagyon jól tudta, hogy most is milyen sors vár rá. Az arabok tehát hiába biztatták:

— Te fiu, ha az elefánt közel megy a gerendához, kapaszkodj meg benne és másszál felfelé. Mi majd a másik oldalról lésszünk.

Dehogy is fogadott szót Palkó. Pedig az elefánt hátán sem érezte magát valami kényelemben. Először is az órák óta tartó lovaglásban, amikor minden erejével kapaszkodni kellett, hogy le ne bukjon, igen elfáradt, azonkívül pedig rettentően megéhezt. Tudta azt is, hogy az elefánt a csapdában nem egyhamar fog megnyugodni. Hiszen vadul járkált ide-oda és egyre próbálkozott kijutni. Másrészt azonban tisztában volt azzal, hogy mindaddig, amíg az elefánt hátán van, a rabszolgakereskedők nem tehetik rá a kezüket, már pedig egy-két nap is eltélhet, amíg az ele-

fánt a csapdában annyira megszelídül, hogy az arabok ki merjék engedni.

Az arabok hiába biztatták, Kalandos Palkó nem hagyta oda az elefánt hátát. Végül dühösekké lettek rá és megfenyegették:

— Maradj ott, ahol vagy, te haszontalan! Majd le akarnál még jönni az elefántról, ha megehezel, de akkor majd evés helyett verést kapsz.

Az arabok aztán letelepedtek a csapda közelébe, tarisznyáikból ennivalót szedtek elő és jóízűen falatozni kezdtek. Az egyik megszólalt:

— Mégis kíváncsi vagyok, hogy ez a makacs kölyök hogyan kerül erre az elefántra.

Akkor egy másik arab így szólt:

— Hohó, emberek, eszembe jutott valami. Mi ehhez a fiuhoz folyton arabul beszélünk, pedig valószínűleg nem is tud arabul. Azt hiszem azért nem felelt eddigi beszédünkre. Majd én megpróbálok angolul beszélni vele, hiszen tudjátok, hogy szolgáltam angol hajón, ahol megtanultam az angol nyelvet.

Ezzel fölállott és odament a csapda közelébe és angolul szólt Palkóhoz:

— Te kisfiu, ugye tudsz angolul? Hallgass rám, bizonyosan éhes és fáradt vagy. Kapaszkodj bele a gerendába és én elkaplak, akkor aztán megszabadulsz a vad elefánttól.

Csak hogy hiába beszélt az arab angolul Kalandos Palkónak. Az nem hallgatott rá. Hiszen értette azt is, amikor arabul beszéltek hozzá. Hiszen, ha első szavukat, hogy rabszolgának adják el, nem hallotta volna, akkor már régen megfogadta volna a tanácsukat. Most azonban hogy az arab kétszer is ismételte angol felszólítását, Kalandos Palkó nem állhatta meg, hogy arabul ne válaszoljon neki:

— Hagyj engem békében! Nem szállok le az elefántról. Ti engemet rabszolgának akartok eladni.

Az arab annyira dühös lett erre, hogy Palkóra fogta a puskáját, cél-

zott és már meg akarta nyomni a ravaszt, amikor egy nagyszakállu arab, nyilván a banda vezetője, felugrott és megragadta a kezét:

— Elment az eszed, Ibrahim, hogy ezt a pompás fiut, ki előbbutóbb mégis a hatalmunkba kerül és akiért szép pénzt kapunk, le akarod löni? Meg aztán a lövéssel lármát akarsz csinálni, hogy az esetleg közelben levő vadászokat idecsóddítsd? Nem emlékezel, hogy a benszülöttek beszéltek, hogy a közelben vadászkaraván jár?

Ibrahim azonban makacsodott és erősítgette, hogy bizony lelövi a makacs fiut. Amint az öreg Abdullah erőszakkal el akarta huzni Ibrahim karját, a puszka hirtelen elsült. A dördülés óriási volt és Palkó hallotta, amint a golyó a füle mellett elsüvített. A lövés után a többi arabok is rávetették magukat Ibrahimra, erőszakkal leültették és beszéltek neki, hogy várjon, ha a fiu a kezébe kerül, akkor majd megpofozhatja. Még javában beszéltek, amikor az arabok közül az első hirtelen megszólalt:

— Csitt! Csend legyen! Közelednek felénk!

— Ezt ennek a bolondnak köszönhetjük, — dohogott az öreg Abdullah és rámutatott Ibrahimra.

Az arabok tanácskoztak, aztán Abdullah megint megszólalt:

— Telepedjünk a csapda másik oldalára, hogy az idegenek se az elefántot, se a fiut ne lássák.

Átmentek és nemsokára Palkó beszélgetést hallott. A szíve majd kiugrott a testéből izgatottságában, mert a kérdezősködő hangjában a hajó egyik tisztjének hangját ismertefel:

— Jó emberek, nem láttatok erre felé egy fiut? A mi karavánunkhoz tartozott és egy fáról véletlenül lepotyant egy vad elefánt hátára, amely magával ragadta.

Abdullah kenetteljes hangon válaszolt:

— Jó ember, Allah áldjon, azt tudjuk, hogy az elefántok erre vonulnak és ezért jöttünk erre felé, hogy fogjunk belőlük legalább egyet, de eddig még sem vad elefántot, sem idegen fiut nem láttunk.

Palkó első izgatottságában kiáltással akarta figyelmeztetni a hajótisztet, de akkor eszébe jutott, hogy kiáltására az arabok esetleg megrohambanják a tisztet és azt is hatalmukba kerítik. Így aztán kénytelen volt hallani, amint a hajótiszt bucsuzik és

még érdeklődik, vajjon merre lehetnek most az elefántok.

Palkó akkor egy merészet gondolt. Mikor az elefánt közeljárt a csapda sűrűjéhez, hirtelen megkapott egy ágat és fölvetette magát a legközelebbi fára. A fák olyan sűrűn voltak egymás mellett, hogy Palkó könnyen jutott egyik fáról a másikra és már a hatodik fán járhatott, amikor a csapda felől óriási ordítás hallatszott. Az arabok akkor tértek oda vissza és felfedezték Palkó szökését. Persze, ahányan voltak, keresésére indultak. Palkónak akkor eszébe jutott, hogy távolabb nem megy a csapdatól, mert biztos volt benne, hogy mindenütt kereshetik, de a csapda környékén nem, mert bizonyosan azt gondolják, hogy mentől messzebbre igyekszik majd jutni. Sőt megtette azt a merészséget is, hogy visszament megint egyik ágról a másikra arra a fára, amelyre először felmenekült. Akkor látta, hogy egyetlen arab sem maradt a csapda közelében. Akkor merész elhatározás fogalmazott meg fejében. Hirtelen lemászott a fáról, odament a csapda ajtajához, a keresztgerendákból kiszedte azokat a fából való csapokat, melyek azokat együvé tartották és megint hamar felkuszott a fára.

Az elefánt, amely még mindig ide-odajárkált és szabadulást keresett, egyszerre csak fejével nekiment megint a gerendáknak, melyek a hatalmas ütésre a földre potyogtak. Az ut szabaddá lett és Palkó a következő pillanatban látta, amint az elefánt vad iramban kivágtatott a csapdából.

Nemsokára visszatértek az arabok és Palkó nevetni szeretett volna, amint azoknak a bámuló arcát meglátta. Rettenetes káromkodásban törtek ki, hogy az elefánt már nem volt a csapdában. Vizsgálgatták a gerendákat és a csapokat és végül az egyik megszólalt:

— Bizonyosan nem voltak jól a csapok elhelyezve és az elefántnak így sikerült megmenekülni. A csapokat Ibrahim helyezte el.

— Ez az Ibrahim tengernyi kellemtelenséget zudít ránk, morogtak köröskörül.

Olyan dühösekké voltak, hogy rárohantak Ibrahimra és alaposan elpáholták.

Esteledni kezdett. Palkó tudta, hogy még egy darab ideig a fán kell maradnia. Azért hát megeselekedte azt, amit Astortól tanult. Leoldotta az övét és odakötözte magát az ághoz, hogy le ne essék, ha esetleg elalszik.

Ha mentő-sorsjegyet vesz, 10 leiért nyerhet:

- 3 mtr. prima férfi ruhaszövet (kék)
- 1 m. tűzifát vágva, aprítva, házhoz szállítva
- 1 vég vásznat,
- 1 ezüst evőeszközt tokban,
- 3 mtr. nyári férfiruhaszövetet,
- 1 pongyolára való szövetet,
- 1 gyermek-biciklit,
- 1 hordó bort
- 1 mosdóállványt,
- 1 márvány írőkészletet,
- 3 mtr. férfi ruhaszövetet (szürke) és még 239 különböző értékes tárgy között bármelyiket.

Főnyeremény egy 100 kg-on felüli hizott sertés.

Huzás f. hó 15-én d. u. 6 órakor a strandon, hol az összes tárgyak egész napon át kiállítva lesznek.

Sorsjegyek kaphatók

a mentőállomáson, Lőblnél, a Lloydsori trafikban és vasárnap a strandon. 1056

Dunlop

Balloon Cord

„Made in England.”

Autó-gummiköppenek és tömlők
A legmegbízhatóbb! A legtartósabb!

Kapható:

Schaar és Hámory

cégnei

Timisoara-Cetate, Aradi-ut. (A tüzérségi iskola kertjével szemben.)

TELEFON: 9-64

TELEFON: 9-64.

A pályaudvarokon

mindenütt megvásárolhatja a Déli Hirlapot,

Olcsón eladó

egy amerikai diófa ebédli gyökér betéttel és egy füstölt tölgyfa ebédli.

Siebold mübutor-asztalos,
Gyárváros, Távirida-utca 19.
Telefon 699.

Lábszépség-verseny

még nem volt eddig városunkban. A mentők nagy nyári mulatságán, f. hó 15-én vasárnap d. u. 5 órakor a strandon az is lesz. Egy helybeli művészekből álló jury fog dönteni és nyertesek közül 3 értékes díj lesz kiosztva. 1058

Képeretkészítés gyári áron

Képeretkészítés.

TELEFON
16-86

Gyári lerakat:

Belv. Löffler A. ház (kisposta mellett)

Ne pazarolja hiába a pénzét
silány utánzatokra...
vásároljon csak
valódi

grammofont Katzky-nál

Timisoara, Mercy-utca 10.

Grammofonlemezek nagy
választékban 70 lei-
től feljebb. 1037

Ha szép akar lenni, használjon
Kukca-féle Liliomtej-krémet, liliom-
szappant, liliompudert, 3 színben.
Kapható kizárólag Kukca Emil vá-
rosi gyógyszertárában, a Fekete Sas-
hoz, Belváros, Szentgyörgy-tér.

Torino

FIAT

automobilok és alkatrészek
képviselője:

Tichy Testvérek autogarage

Timisoara I. Str. Eminescu 6.

Telefonszámok:

Garage: 11-26 Lakás: 11-27

Reichard Gyula
műbutor-kárpitos

Timisoara III. Rezső-utca 13

Telefon 22-13

Speziális modern bőrbu-
torok a legfinomabb
kiviteiben. 518

A táncszezon kezdetével
minden családban nélkül-
özhetetlenné válik a 1065

grammofon.

A világ legjobb grammo-
fonja és grammofon-
lemezei

KATZKY-nál

Timisoara, Mercy-utca 10.

Azonnal

ér el eredményt,
ha a Déli Hírlap
apróhirdetési
között hirdet

HELICON-nyomda, Timisoara

Amerika legszebb és legtehetségesebb művésznője a
mult évig

Barbara la Marr

volt, az ugynevezett „Amerika végzetes asszonya”.

A nyugat összes nagy mozijai és kivált az Oceántuliak
ünneplik a mozivűvészet ezen gyönyörű csillagának em-
lékét, aki virágzó korában most egy éve, az egész
mozilátogató közönség által sajnálva, halt meg.

Könnyet ejtve még frissen hantolt sírjára, a közönség-
nek ajánljuk legújabb és leghatalmasabb alkotásának
egyik gyönyörű társadalmi drámáját:

A párisi jósnő

melyben művészi játéka, a szimpatikus Ramon Novarro
közreműködésével, aki a hatalmas Ben-Hur filmben
játssza a főszerepet, a tökéletességet éri el.

A párisi jósnő című film bemutatásra kerül:

Belvárosi moziban: Hétfő és kedd (aug. 16 és 17).

Gyárvárosi moziban: Szerda és csütörtök (augusztus
18 és 19.)

Mehalai moziban: Szombat (augusztus 21).

Olcsó házhelyeket részletre

miniszterium által engedélyezve

építőanyaggal Telefon 9-18

Kardos-telepen, gyárvárosi
strand homokszedők végében.

Hirdetmény.

Gyári áron való árusítás! Értesitem a mélyen tisztelt temesvári
és környékbeli közönséget, hogy rendkívül gazdag butorraktáramat
mélyen leszállított áron árusítom.

Tisztelettel

Schusztér Ferenc

Temesvár-Erzsébetváros, Korona-utca 14
(a sárga villamos végállomása). Tel. 11-91

Értesitem a t. közönséget, hogy III. Str., Memorandului 101 (Király u. 101) alatt
műfesto és vegyeltisztító intézetet nyitottam. Festek ruhát, selymet, gyapjút, gyapjufonalat,
tagálszalmát, tollat stb. **Minta utáni festést legpontosabban esz-
közlünk.** Express- és gyázmunkák 6 óra alatt készülnek. Teljes tisztelettel

Granatir Traian

Rónáciak!

A Déli Hírlap legfrissebb számai kaphatók
Kosztelnik Demeter kereskedésében.

Ugyanott előfizetések és hirdetések is felvétetnek.

Prochaska Ede Fiai

Temesvár, IV., Bonnáz-utca 21

Ford

Lincoln—Touring—Truck—Ford-
son, Ford autók és traktorok
javítóműhelye.

ROMANOVSKY ERNŐ
ablakredőnykereskedés és szerelés

186 TIMISOARA
Str. General Foch (Fröbl) No. 12

Értesitem a nagyérdemű közönséget,
hogy cipésműhelyt nyitottam, hol
mérték és divatlap után legfinomabb
cipők jutányos áron készülnek, Javi-
tások a legrövidebb időn belül ké-
szülnek. Wuchner János Szent
György-tér 4.

MINDEN NŐ

ki bőrének üdeségét és tisztasá-
gát meg akarja őrizni, használjon

Dr. BIRÓ-FÉLE

Havasi gyopár-krémet, szappant,
pudert, mosdóvizet.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vasstag betű
5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30
Alláskeresőknél 25 azazalék engedmé-
Díjelőre fizetendő.

Állást keres

Magányos idősebb úr vidéki háztartásá-
vezetését vállalná. Éves bizonyítványok
rendelkezem. Ajánlatokat „Nyugdíjas
vegye” jellegre a kiadóba kérek.

Nyugdíjas tisztviselő azonnali elfogl-
ságot keres szerény fizetéssel. Cím
Szilágyi József, Erzsébetváros, Tirol-u
64. sz.

Ügyvédi irodában, vagy banknál, ipar-
latnál a legszerényebb igények mel-
állást vállalna középkorú nyugalmazott h
bíró, aki a magyar és német nyelven kiv
melyeket szóban és írásban perfektil l
románul is beszél. Szíves ajánlatokat „H
bíró” jellegre a kiadóhivatalba kér.

Fiatal órásság állást keres azonna
Megkereséseket a kiadóba kérek. (107)

Alkalmazás

Irodai munkára alkalmas gépirónó, valam
a román nyelvet írásban és szóban töké-
tesen bíró és fordítani is tudó, lehető-
nyugdíjas tisztviselő, kerestetik. Írásb
ajánlatok: Veterány Viktor doktor úg-
védi irodájához (I., Str. Dragalina 2) kére-
nek. (107)

Házvezetőt keresek, ki egy kislány seg-
ségével az összes háziteendőket elvége-
Cimeket „Szorgalmas” jellegre a kiadó-
kérek.

Jóvaló árvaletányt keresek vidéki kise-
családdhoz, mint minden. Ajánlatok
„Arva” jellegre kérek a kiadóba.

Villany- és vízvezeték-szerelők és tanc-
ok felvételnek. „OST” műszaki vállal-
III., Hattyu-u. 4. (107)

Minden munkára alkalmas szolga felvétel-
Cím „Defra” gyermekcipőgyár, József
Url-utca 8. (104)

Lakás

Különbefáratu csinosan butorozott szoba-
keresek, lehetőleg a Belvárosban. Cimeket
a kiadóba kérek „Fürdőszoba” jellegre.

Modern háromszobás lakást keresek l
hetőleg kerttel. Cimeket a kiadóba kére-
„Kert” jellegre.

Kis családi házat bérbe keresek lehető-
az Erzsébetvárosban. Cimeket „Kelleme-
otthon” jellegre kérek a kiadóba.

Egyszerűbb igényeknek megfelelő tiszt-
butorozott szoba kiadó. Belváros, Losonczy-
tér 16. sz.

Adás-vétel

Régiséget, arany, ezüst tárgyakat, szőnye-
get, kézimunkát és egyéb cikkeket vesz-
elad „Fortuna” Gyárváros, Fő-utca 56
Meghívásra házhoz megy. (975)

Eladó kalapműhely 120.000 leiert és eg-
súlyesíthető Singer varrógép. Reflektánsok
cimeit „Tizenkettő” jellegre a kiadóba ké-
rem. (1047)

Jókarban levő ebédliót keresek megvételre
Cimeket ármejelöléssel a kiadóba „Ebédlió”
jellegre kérek.

Olcsó áron kapható a „Magyar modern
könyvtár” és „Magyar klasszikusok” kifo-
gástalan állapotban. Cím: Városház-utca 4
I. em.

Jó állapotban levő ebédlió és egyéb buto-
darabok azonnali jutányosan eladók. Cím a
kiadóban.

Különféle

Tamburirozást, mütéghimzést ruhákra,
valamint diványpárnákra, tászkákra, goblinek
arannyal való kitöltését a legjutányosabban
készíti Lichtné, III. Teleky-u. 15. Jósika és
Teleky-u. sarok. (1070)

Börkabátok, borsapkák, bőrtáskák (új és
régiek) festését vállalja Gutjahr műfesto-
déje II., Bány-utca 18.

Modern cimtáblák Pintérnél, II., Kém-utca 5.
(976)

Legolcsóbb és legjobb öltönyök és fel-
öltők készülnek Kolker Jenő uriszabónál,
Temesvár-Gyárváros Mérleg-u. 14. (1069)

Brestin cipők mérték után bármely fazonban
a legújabb divat szerint jutányos árban ké-
szülnek. Timisoara II. Mérleg-u. 14. (1068)

Felsőrészt készítés a Grossmann Sándor-
féle bőrkereskedésben Lannert Ferenc és
fia által. Elsőrendű kikészítés, olcsó árak.
Elhozott bőrt is dolgozunk fel. (1062)

Felölkiadó: VÁRNAY ELEMÉR dr.